

Invázna huba ohrozuje už aj nepôvodné jasene na Slovensku

6.5.2026 - Jozef Bednár | SAV

Najnovšie výsledky výskumu vedcov z Ústavu ekológie lesa SAV prinášajú znepokojivú aktualizáciu o stave jaseňov: invázny hubový patogén *Hymenoscyphus fraxineus* už neohrozuje len pôvodné druhy, ale rozšíril svoj hostiteľský okruh aj na cudzokrajné jasene. Tento posun výrazne zvyšuje riziko ďalšieho šírenia ochorenia a ekologických škôd.

Masívne odumieranie jaseňov je v Európe známe už viac než desaťročie, pričom najviac zasiahnutým druhom je *Fraxinus excelsior*. Nový výskum zo Slovenska však ukazuje, že situácia sa ďalej zhoršuje. Výskum realizovaný v štyroch arborétach – Arborétum Borová Hora, Arborétum Kysihýbel, Arborétum Liptovský Hrádok a Arborétum Mlyňany – potvrdil prítomnosť patogénu na 23 z 34 skúmaných taxónov rodu *Fraxinus*. Takmer 25 % všetkých hodnotených stromov vykazovalo symptómy ochorenia, pričom poškodené boli jasene všetkých vekových kategórií.

„Naše výsledky jasne ukazujú, že patogén si rozširuje spektrum hostiteľov. Už nejde len o problém pôvodných druhov, ale o širšiu ekologickú hrozbu,“ uviedla Miriam Kádasi Horáková, samostatná vedecká pracovníčka Ústavu ekológie lesa SAV, v. v. i.

Výskum prvýkrát na Slovensku potvrdil výskyt huby aj na viacerých nepôvodných druhoch jaseňov, vrátane severoamerických druhov (*Fraxinus cinerea*, *Fraxinus latifolia*, *Fraxinus pennsylvanica*, *Fraxinus quadrangulata*) a ázijských druhov (*Fraxinus bungeana*, *Fraxinus chinensis*, *Fraxinus mandshurica*). Zvlášť významný je prvý zaznamenaný výskyt na druhu *Fraxinus bungeana*, ktorý zároveň predstavuje aj prvý celosvetový nález, čím sa rozširuje hostiteľský okruh patogénu.

„Zistenie infekcie na nových druhoch, najmä ázijského pôvodu, naznačuje, že patogén má väčší adaptačný potenciál, než sme predpokladali,“ doplnila Miriam Kádasi Horáková.

Najzávažnejšie poškodenie bolo zaznamenané na pôvodnom európskom jaseňi (*Fraxinus excelsior*) a jeho okrasných kultivaroch. Symptómy sa však objavili aj na menej náchylnom druhu *Fraxinus ornus*, čo potvrdzuje postupné oslabovanie prirodzenej odolnosti rôznych druhov. Odumieranie jaseňov patrí medzi najväznejšie lesnícke a ekologické problémy v Európe. Ochorenie spôsobuje postupné odumieranie vrcholcov korún, predčasné hnednutie a opad listov, čo vedie k postupnému oslabeniu stromov a ich následnému uhynutiu.

V niektorých krajinách už došlo k úbytku väčšiny populácie jaseňa. Nové zistenia zo Slovenska tak potvrdzujú trend, ktorý môže mať zásadné dopady na biodiverzitu, krajinný ráz aj lesné hospodárstvo.

Výsledky výskumu poukazujú na potrebu:

- intenzívneho monitoringu jaseňov,
- výskumu odolných genotypov,
- prijatia opatrení na obmedzenie šírenia patogéna.

„Ak chceme zachovať jasene v našej krajine, musíme konať rýchlo a koordinovane. Situácia sa vyvíja

a vyžaduje si nové prístupy,“ uzatvára Miriam Kádasi Horáková.

Kontakt pre médiá:

Eva Sládková, 0903 576 184

Spracoval: Jozef Bednár

Foto: canva.com

https://www.sav.sk?doc=services-news&lang=sk&news_no=13618&source_no=20